

Dr. Rózsavölgyi Orsolya*:
Megoldások, ha kilépne a moratóriumból

A moratóriumból történő kilépés fontos döntés, csak az előnyök és hátrányok alapos mérlegelése után érdemes végső elhatározásra jutni. A fizetési haladék 2021. november 1-jétől már csak a kiemelt társadalmi csoportba tartozó adósoknak, mint a nyugdíjasok, munkanélküliek, közfoglalkoztatottak, gyermeket nevelők számára volt elérhető. Nincs ez másként most a 2022. december 31-ig történő meghosszabbítása esetén sem.

Aki jelenleg a moratóriumban van és nem szeretne maradni, nincs tennivalója, mivel csak akkor szükséges nyilatkozni, ha maradni szeretne. Ha nem nyilatkozik, akkor kikerül a fizetési haladékból és el kell kezdenie a törlesztést. Ha maradni szeretne, akkor ezt 2022. július 31-ig formanyomtatványon kell jelezni. Milyen lehetőségek vannak akkor, ha valaki ki szeretne lépni a moratóriumból, de nem biztos benne, hogy tud törleszteni?

Bármilyen fizetési moratóriummal érintett szerződésről legyen is szó, az első lépés mindig az, hogy nézzük át a bank által megküldött értesítő leveleket, számlakivonatokat, moratórium-tájékoztatókat. Főleg hitelkártya-tartozások esetében hangzik el a Pénzügyi Békéltető Testület (PBT) előtt az az érvelés, hogy „nem is tudtam a tartozásról”, „nem kaptam kivonatot”. Sokan elfelejtik, hogy ha szerződéskötéskor elektronikus kivonatküldést kértek, akkor papíralapon ezeket a kivonatokat hiába várják. Elsőként ezt érdemes tisztázni, ha nem érkeznek a kivonatok papíralapon. Ezután mérlegeljük, hogy anyagi-, jövedelmi helyzetünk lehetővé teszi-e a törlesztés megkezdését. Ezzel kapcsolatban egyrészt előzetesen érdeklődünk a bankunknál, hogy milyen fizetési kötelezettséggel kell számolnunk, ha kilépünk a moratóriumból. Azt is érdemes megkérdezni, hogy egy – akár 1-2 hónappal későbbi – kilépés milyen hatással lenne tartozásunkra és jövőbeni terheinkre. Emellett az is fontos, hogy összeírva bevételeinket és kiadásainkat készítsünk családi költségvetést. Ez segít áttekinteni, hogy havonta mekkora a biztonsággal törlesztésre fordítható összeg. A havi büdzsé tervezéséhez például jó segítséget nyújthat a Pénzügyi Navigátor [Háztartásiköltségvetés-kalkulátora](#).

Ha anyagi lehetőségeink engedik, érdemes megfontolni akár nagyobb törlesztőrészlet vállalását is. Így akár az eredeti futamidőbe is beleférhetünk, és bár nagyobb törlesztőrészletet kell fizetnünk, de a futamidő és végső soron az összes fizetendő kamat összege alacsonyabb lesz. Az MNB vezetői körlevelében azt az elvárást fogalmazta meg a bankok felé, hogy amennyiben az ügyfél a meghosszabbított futamidő mérséklése érdekében magasabb havi törlesztőrészletet vállal, akkor díjmentes szerződésmódosításra legyen lehetősége, mindezt pedig legalább 2022. december 31-ig biztosítsák részükre. Fontos, hogy egy ilyen futamidő visszaállítás jövedelemvizsgálathoz kötött. A jogszabály szerinti jövedelemarányos törlesztőrészlet (JTM) mutató ilyen esetben is irányadó, illetve egyéb költségek is felmerülhetnek.

Ha rendelkezésünkre áll egy nagyobb összeg, akkor a kilépés mellett a moratórium kamat előtörlesztését is érdemes megfontolnunk. Ezzel kapcsolatban a már említett MNB vezetői körlevél szintén a díjmentesség biztosítását várja el a bankoktól legalább 2022. december 31-ig.

Ha a moratóriumból kilépés utáni fizetési kötelezettséget nem feltétlenül látjuk teljesíthetőnek, akkor is érdemes érdeklődni bankunknál, hogy van-e lehetőség a szerződéses feltételek újratárgyalására, esetleg személyre szabott megoldások kialakítására? Lehetséges, hogy a bankkal egyeztetten új futamidő megállapítása és az ehhez kapcsolódó szerződésmódosítás lesz a megoldás. Járjunk utána az elérhető konstrukcióknak, különösen akkor, ha referenciakamathoz kötött lakáshitel-szerződésünk van. Amennyiben van lehetőség kamatfixálásra, mindenképpen fontoljuk meg ezt az opciót is, hiszen bár egyelőre a kamatstop kezeli a helyzetet, annak lezárulta után ismét számolni kell a kamatok változásával. Egyedi megoldásként számos további lehetőség adódhat e lehetőségek kombinálására is, mint például a kamatfixálás további futamidő-hosszabbítással, kamatfixálás melletti előtörlesztés, hitelkiváltás melletti részbeni önerős előtörlesztés stb. Ha pedig a pénzügyi szolgáltatóval mégsem jutnánk közös nevezőre, a banknál indított eredménytelen panaszjelzés után a Pénzügyi Békéltető Testülethez fordulhatunk. A PBT előtti eljárásokban több egyezség jött már létre moratóriummal kapcsolatos ügyben, amelyek tartozáselengedéssel, futamidő-visszaállítással, vagy például kamatmentes részletfizetés lehetőségével zárultak. Természetesen a fogyasztóknak lehetőségük van még a moratórium igénybevétele alatt, a kilépést megelőzően kezdeményezni a PBT eljárását, így a kilépéssel kapcsolatos döntésüket attól függően tudják meghozni, hogy a tartozás rendezésével kapcsolatban meg tudnak-e állapodni a bankjukkal.

Így tett az a kérelmező is, akinek hitelkártya-tartozása az eltelt több, mint 2 év alatt jelentősen megemelkedett. Szeretett volna megoldást találni nehéz helyzetére, azonban a szolgáltatóval nem tudott megállapodásra jutni. Alacsony nyugdíja sem a teljes tartozás megfizetését, sem nagyobb havi részlet vállalását nem tett lehetővé. A bank a PBT eljárása során kamatmentes – a kérelmező számára még elfogadható havi részlet melletti - fizetési lehetőséget biztosított a kérelmezőnek. A felek megállapodása tehát az ügyfél lehetőségeit figyelembe véve kiszámíthatóan, hosszútávra tudta rendezni a helyzetet, úgy, hogy a tartozás csökkenése is meg tudott kezdődni, és a kérelmező megélhetése sem került veszélybe.

Egy másik ügyben a kérelmező szintén hitelkártya-tartozás miatt fordult a PBT-hez. Ekkor még ő is a törlesztési moratóriumban volt. A moratórium kezdete, vagyis 2020. március 18-a utáni költségei is voltak, amelyekre nem terjedt ki a moratórium. Mivel ezeket se fizette meg, a bank a szerződés szerinti kamatokat és díjakat is felszámította, ezzel tartozása jelentősen megnövekedett. A szolgáltató nyitott volt az egyeztetésre és több, mint százezer forintot engedett el a tartozásból, a kérelmező pedig a fennmaradó tartozás egyösszegű rendezését vállalta.

Előfordult olyan ügy is, ahol a felek azzal kapcsolatban tudtak egyeztetni, hogy hogyan alakulna a futamidő és a törlesztőrészlet a moratóriumból történő későbbi kilépés esetén, sőt a bank egy erre vonatkozó megközelítő (várható adatokat tartalmazó) kalkulációt is készített.

Egy másik ügyben a kérelmező szintén szeretett volna egy átfogó tájékoztatást kapni a lehetőségeiről a moratóriumból történő kilépés előtt. A felek részletesen átbeszélték a kialakult helyzetet, de mivel a kérelmezőnek konkrét elképzelése a tartozás rendezésével kapcsolatban nem volt, így ő végül a bankfiók felkeresése mellett döntött.

Előfordultak viszont olyan ügyek is, ahol az adósok már nem éltek a moratórium lehetőségével amikor a PBT-hez fordultak. Ők jellemzően a moratórium megszűnését követően szembesültek a

megnövekedett terhekkkel, amely akár már a napi megélhetésüket sodorta veszélybe. Az egyik ügyben a kérelmező hitelkártya-szerződése kapcsán azt sérelmezte, hogy a kilépés miatt a felgyűlt moratóriumi tartozás részlete és az egyébként moratóriumon kívüli felhasznált egyenlege miatti minimum fizetendő összeg, együttesen túl nagy megterhelést jelent számára. A felek végül itt is olyan havi fizetési ütemezésben tudtak megállapodni, amely a kérelmező részéről még teljesíthető volt, és a tartozás érdemi csökkenését is eredményezte.

Egy kérelmező azért fordult a PBT-hez mert folyószámlájának megszüntetésekor szembesült azzal, hogy a számlához kapcsolódó folyószámla-hitelszerződéséből eredően moratóriumi tartozása van. Elmondása szerint nem tudott erről a tartozásról, így vitatta azt. A PBT által tartott meghallgatáson a kérelmező megértette és elfogadta a tartozást. Alacsony nyugdíja és nehéz anyagi helyzete miatt azonban annak azonnali teljes rendezése nem volt lehetséges. A bank nyitott volt a kamatmentes részletfizetés biztosítására, a havi törlesztőrészletét pedig a kérelmező nyugdíjához és egyéb kiadásaihoz mérten állapították meg.

Fontos, hogy ha úgy tűnik is, hogy a tartozás megfizetése nehezen teljesíthetőnek látszik, akkor is lehet megoldást találni. Aki tehát bizonytalan, hogy továbbra is igénybe vegye a fizetési haladékokat vagy elkezdje a törlesztést, mindenképpen próbáljon meg egyedi megoldást találni bankjával közösen. Tervezzünk előre, hogy tudatosan hozzassuk meg a közeli és sok esetben a távoli jövőt is érintő pénzügyi döntést.

*A szerző a Magyar Nemzeti Bank mellett működő Pénzügyi Békéltető Testület tagja

„Szerkesztett formában megjelent az Origo.hu portálon 2022. július 25-én.”